

fuldstændig Sikkerhed, men det er noget ganske Andet at ville tvinge Anstalten til at nøies med 4 pCt., hvor en saadan fuldstændig Sikkerhed ikke kan antages at være til Stede. Bestemmelsen i Forslaget til § 19, første Stykke, vil ligefrem være en Forøring til Debitorerne. Jeg antager, at Bestyrelsen opsigger Laanene til den tidligste Tid, det kan ske, men da der udfordres et halvt Aars Opsigelsesfrist, vil man forcere Debitorerne et halvt Aars Rentenedsættelse. Det er Meningen med dette Forslag. Jeg veed ikke, om jeg skulde have misforstaaet den ærede Ordfører i en Udtalelse af ham, da han sidst havde Ordet, der for mig lød saaledes, at da Livrenteanstalten var et Statsinstitut, kunde man, hvor dette Institut var Kreditor, tillade sig at bryde indgaaede Kontrakter mellem dette Statsinstitut og dets Kreditorer. Saaledes lød den ærede Ordførers Udtalelser for mig. Jeg gjorde for opmærksom paa, at der efter Endringsforslaget ikke alene var Tale om fra Debitorernes Side ensidig at bryde Kontrakter lige overfor Statsinstitutionen, men at der ogsaa var Tale om, at Statsinstitutionen kunde bryde Kontrakter lige overfor Debitorerne. Det gjorde jeg udtrykkelig opmærksom paa, og at Konsekvensen af denne almindelige Theori om denne Frihed til at bryde Kontrakter, hvor den ene Part var et Statsinstitut, selvfølgelig ogsaa nødvendigvis maatte blive, at dersom i Tidens Løb Laanemarkedet blev dyrere, og Renten gik op over 4 pCt. til 4½ pCt. og 5 pCt. ja til 5½ pCt., maatte ogsaa uopsigelige Kontrakter kunne brydes af Kreditorerne til Tab for Debitorerne; det bliver ligefrem Konsekvensen. Det er meget misligt i det Hele taget at komme ind paa ved Lovbud at bryde indgaaede Kontrakter, og jeg tror rigtignok, at der skal meget alvorlige Grunde til, d. v. s., at der skal være Noget, der nærmer sig til Nødvendighed, for at den lovgivende Magt skal indlade sig paa Sligt. Det, at den ærede Ordfører ikke har været medvirkende ved Tilvebringelsen af Loven af 1870, kan jo dog ikke fritage den ærede Ordfører for at anerkende, hvad der var Lovens Mening den Gang ogsaa med Hensyn til nye Laan, eller fra at anerkende, at Anstaltens Bestyrelse, som har handlet ovennævnte dermed, heller ikke fortjener nogen Bebreidelse derfor. En saadan Bebreidelse er ofte fremkommen i dette Thing, men det forekommer mig, at naar man ser hen til, hvad der gaa at sige har været Anstaltens Bestyrelse foreskrevet, hvad der har været Forudsætningen ved Anstaltens Oprettelse, ere disse Bebreidelser meget uretfærdige. Den Besynderlighed, som det ærede Medlem fandt, at man virkelig ved

Loven af 1870 skulde have forudsat Ublaas gennemgaaende til højere Rente end til de lavbestemte 4 pCt., som normalt kun kunde fraviges efter særlig Bevilling, forekommer mig ikke at have noget Videre at bethyde, navnlig ikke naar man ser hen til den overvættede store Mængde af Prioritetslaan i Eiendomme, som længe forud for 1870 kunde stiftes uden nogen som helst Bevilling. Jeg sigter her selvfølgelig til alle Kreditforeningslaan, hvor der ikke behøver at søges Bevilling til at svare højere Rente. Det har altsaa fra Lovgivningsmagtens Side i Princippet været ophævet længe før 1870, at Renten af Prioritetslaan kun skulde være 4 pCt. Deri er jeg enig med den ærede Ordfører og vistnok med det ærede Flertal i dette Thing, at det er en Sykke for Eiendomsbesidderne og derved for Samfundet i sin Helhed, at Renten af Prioritetslaan synker. Det har jeg haft Velighed til oftere at udtale ved forskellige Anledninger. Men Et er, at man ønsker, at Renten skal synke ad naturlig Veie, og et Andet er at ville være med til at lade Renten synke ved Tvangsmidler. Naar den ærede Ordfører vil anbefale Forslaget om Nedsættelse af Prioritetsrenten ogsaa derved, at man paa denne Maade stimulerede Bestyrelsen til ikke at beholde daarlige Banter — saaledes forstod jeg den ærede Ordførers Udtryk om, at, dersom man ikke gjorde Noget ved dette Forhold, var det en bekvem Sovepude for Bestyrelsen til at vedblive at beholde disse mindre gode Laan til 4½ pCt. — vil jeg dertil sige, at jeg tror ikke, at det er billigt at ville bebreide Bestyrelsen, om den i sin store Portefeuille ogsaa har Værdipapirer af en ringere Betskaffenhed. Det vilde være ubilligt at bebreide den, at den overhovedet har faaet disse mindre gode Sikkerheder, naar man ser hen til, hvor lidet vederhæftige adskillige Taxationsforretninger ere, og naar man ser hen til, hvor overordentlig stort Præfaldet har været paa Eiendomme her i Landet. Men det vil være endnu ubilligere, om man vil bebreide Bestyrelsen, at den ikke strax har stilt sig ved disse mindre gode Prioriteter. Det forekommer mig, at der langt snarere kunde have været udtalt en Anerkjendelse af, at man havde vist Overbærenhed ved ikke strax at forordre en Kapital udbetalt, som man efter senere fremkomne Data maatte anse for at staa mindre sikkert. Det forekommer mig, at Humanitets- og Billighedsfølelsen fra Bestyrelsens Side kunde fortjene en Anerkjendelse i Stedet for, at selve det Faktum, at man har saadanne endnu ikke opjagte mindre gode Sikkerheder, benyttes til Udtryk som det, den